

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-térre SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Összetési pénsek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden köslemények ide intézendők.

Hírmegjelölés, levelek csak innent kezdődik
fegedőnk el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Or-hasábsopetitor egyszeri beiktatásért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopetitorért 20 kr,
Hirdetést vagy reklámat magában foglalt
ajdonság sora 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Csütörtök Október 16.

201. szám.

Meddig tart a hármasszövetség.

Nagyon unalmas kezd már lenni ennek a hármasszövetségnek folytonos verklezése. Amint valamelyik uralkodó megfordul, rögtön telvék a lapok a hármasszövetség megszilárdulásának az ő legbensőbb felbonthatatlanságával, és biztosítják a világ népét az uralkodók legbensőbb barátságáról, mintha az a mai körülmények közt másképpen is lehetne.

Amíg Németország Franciaországtól fél és a szláv antogonizmusban megbízható támaszt nem talál; amíg Olaszország a francia szomszédságot és politikát magára nézve veszedelmesnek találja; amíg Ausztria-Magyarország fenyegetve lesz kelet felől, addig a hármasszövetség szilárd lesz, mert úgy kívánja azt a három birodalom érdeke.

Valóban neléz lenne megjövendőlni, hogy azok az ellentétek, melyek a hármasszövességet összetartják, s a francziától, oroszról elválasztják, mikor fognak megszűnni. Hogy mikor fog lemondani Elzász-Lotharingiáról és mikor fog lemondani Oroszországra a keletről, illetőleg keleti Európáról. Hogy soha — ezt a szót nem lehet kimondani, de hogy mikor? Erre a kérdésre nem lehet megfelelni. Az érdekek kiegyenlíthetetlenek, az bizonyos, csakis lemondani lehet róla valamelyik félnek, de kiegyenlítésről nem lehet szó. Lemondhatna pedig a keletről Oroszország, mert az reá nézve nem életkérdés, csakis a hatalom terjesztésének vágya és lemondhatna Elzász-Lotharingiáról Franciaország, amennyiben Elzász-Lotharingia német és nem francia, s Németországnak volt kiegészítő része.

Mi abban a nézetben vagyunk, hogy a hármasszövetség ki fogja jozanítani ezeket az országokat előbb-utóbb, a háborútól pedig nem félünk. A mai vi-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A dobronkai pap.

(Elbeszélés.)

Írta: Vértési Arnold.

(Folyt és vége.)

Néhány perczre bementünk a házba; hanem csakhamar kikivánczoltunk. Oly viszarasított sivar érzés lepte meg az embert oda bent. Nem maga a szegénység volt az, a minek látása leginkább elszomorított, hanem az elhagyatottság, melyben visszatükröződött a bentlakók csüggedt kedélye. A por belepte a szegényes butorokat, az ablakban egy csorba pohár állt, ki tudja mióta, a mint a sűrű légytetyekből következtethetni, az ágyterítők egyik csücske le volt szakítva s nem jutott észbe a fiatal asszonynak, hogy fölvarrja. Sehhol sem látszott a gondos női kéz nyoma.

Milyen más otthon volt az a dobronkai lelkészlak, a hol virágok nyiltak az ablakokban s ragyogott minden a tisztaságtól! Igazán csodálatos: hogy ugyanaz a fiatal nő, ki oly vidámmá tette amazt, nem enyhített ennek kiellen szomorúságán.

Egy a máriom tetején megpillantottam a régi hegedűt.

— Szoktak-e még néha játszani rajta és énekelni együtt? — kérdeztem, hogy kissé vidámban ösvényre tereljem a beszélgetést.

— Oh uram! — szólt az asszony sohajtván.

A férfi komoran, csaknem ijedten tekintett föl a hegedűre. Úgy hiszem, kitaláltam gondolatát s nem marék jótálmí, hogy távozásunk után nem törté-e össze azt a szerencsétlen hegedűt, a sátn csábitó eszközét?

Mert a szerencsétlen embert vallásos rajongás szállta meg, Eleinte csak némán tépelődött magában szörnyű büne fölött. Csak

lagnak nincs annyi pénze, hogy a most kitorhető háboru költségeire fedezést tudna nyújtani. Nincs ma olyan pénzesoport, mely pusztán a német hadsereg mozgósítási költségeit tudná fedezni. Harom-négy millió katona? Mintha egy világrés. mozduina meg. Egy olyan városnak az élelmezésére, mint Páris, vagy csak Bécs is, országok kellene, pedig Bécsben nem is ember van másfél millió, csak lélek. S mily óriási góczpont, hány vasuti vonal hordja oda az élelmiszereket? Hát most már három millió katona, mind ember. Es ennek a szállása. A lovak élelmezése, lőszer, építő eszközök, ágyuk stb. Vegyük most már a szövetségesek 7 millió emberét (mert népfelkelés is lehet itt), ismét a francia és orosz 7 millió emberét. Hát még a semleges katonákat? Ily háborut azok sem néhetnének mozgósítás nélkül. Vagy 20 millió ember mozgósítva. Micsoda minatur gyerekség volt ehhez képest a népvándorlás! Lehet-e most már egy ilyen háborut elképzelni?

Hát egy ilyen háborútól nem lehet félni. A gyilkoló pokolgépek, ágyuk és fegyverek nem jöhetnek használatba ily nagy tömegnél világpusztulás nélkül, s ha csak a világ végének fantasztikus képét lehetségesnek el nem fogadják, ha csak az utolsó ítéletnek ezenképpen megvalósulhatását el nem hisszük, egy háborut nem tarthatunk lehetségesnek, mert aki azt a háborut el akarja kezdeni, előbb vagy ötezer millió készpénzre tegyen szert különben egy fél év múlva csődöt mond. Es hol az az ötezer millió!?

Hiszen dörögne már az ágyu hegyen-völgyön, avagy régen befejeztük volna már az összeveszést, ha összemertünk volna veszni, de amint hogy nem merünk összeveszni ma, annál kevésbbé fogunk merni holnap, mert holnap ismét több lesz egy emberirtó találmánnyal, holnapután fegyvereket kell ismét töké-

nagyokat fohászokodott, s szóltan, mogorván meghuzódott valami sarokban vagy ígatottan járt ide-oda, a nélkül hogy valami dolga lett volna. Messze elment a falun túl, órák hosszáig kóválygott az erdőben. Ha valakivel találkozott, megriadt s tovább sietett. Nem állt szóba senkivel, gyakran nem is fogadta az emberek köszöntését. Az erdőben gombát szedegető tót asszonyok vagy a szénát kaszáló parasztok bámulva néztek utána.

Néha későn, már egészen sötét este tért haza. Fiatal felesége, az a szegény egyszerű tudatlan asszony, a ki nem értette, hogy mi lette férjé, lételemtől reszkette ácsorgott az utozán, várva férjét s kérdézőködve a haza tértől, hogy nem látták-e valamit?

Egyszer látták a Dobronka felé vivő uton, a mint az erdei út szétágazásánál a nagy kereszt előtt térdelt és imádkozott. Úgy összezsongorodott ott, mintha el akart volna bujni. Az arra menő parasztok nem merték megszólítani. De a dobronkaiak, mikor megtudták, rettenetesen fölhaborodtak, hogy az ő határukban, az ő keresztjük előtt ne merjen imádkozni.

Lestek is rá egy darab ideig a kereszt tövében, a mogoróbbok mögött; de hiába várták, többé nem jött arra. Hanem az elhagyott utakon, a magányos ösvényeken, a hol csak ritkán fordul meg ember, még sokszor csatangolt, céltalan, erre, arra. Néha mormogott valamit. Talán valami imádságjelét.

Az egész vidéken a bolond pap néven ismerték. A gyerekek félve bujtak el előle, ha az erdőben találkoztak vele, ámbár soha senkit nem bántott, még csak egy szóval, egy görbe tekintettel sem. A ravasz parasztok kifogták rajta s ha a szolgabíró reájok nem ijeszt, hát éhen hagyták volna veszni a szegény gyámoltalan embert. a ki nem merte követelni a fizetését.

Legutójjára a r . . . i fűrdőben láttam. Olyan elhagyott kis fűrdőhely ez, a milyenek

letesbiteni, amíg francia és orosz be nem látják, hogy ez így fog menni in infinitum anélkül, hogy közelebb jutnának a czéhoz csak egy lépéssel is. Az a kapocs pedig, mely ma a hármasszövetséget összetartja; vagyis a három hatalom érdeke, a legbiztosabb garancia arra hogy a helyzettel szemben fenn fog állni, Isten tudja meddig: talán amíg az örök béke mesés ideálja be nem köszönt.

G. B.

Csáky Albin grót az elkeresetésekről. A költségvetési bizottság tárgyalva a közoktatási ügyet az elkeresetésekről ügyében gróf Csáky miniszter kijelentette, hogy teljesen törvényesen járt el s a rendeletet csak akkor bocsátotta ki, mikor előzetes tárgyalás után, megnyugtást szerzett az iránt, hogy dogmatikus akadály nem fog fenn. Dogmatikus kérdésekben az alsó pápságot nem lehet illetékesnek elismerni. A főpapság az illetékes helyre fordult az iránt, torognak e fenn, dogmatikus akadályok. Ha nem forognak fenn, természetesen a rendelet minden változtatás nélkül fenn fog tartani: ha igen, még mindig szükséges leend a rendeletben foglalt lényeges intézkedések biztosítása, de lehetséges lesz oly formát alkalmazni, mely a dogmatikus nehézségeket megszüntesse. Szólv megnyugtathatja a bizottságot arra nézve, hogy a kormány ez e-hetőséggel szemben is teljesen tisztában van önmagával s a törvény rendelkezésének érvényét minden körülmények közt biztosítani fogja. A bizottság tudomásul vette a miniszter válaszát.

A regale-megváltási művelet már végéhez közeledek s bar a kormányának a jövő év végéig volna ideje a kötvények kiszolgáltatására, valószínű, hogy a jogosultak már sokkal előbb kézhez kapják kötvényeiket.

Országgyűlés.

A képviselőház tegnap d. u. rövid rendkívüli ülést tartott, melynek tárgya egyedül a kereskedelmi miniszter előterjesztésének átvétele volt. Baross Gábor kereskedelmi miniszter több hegyérdeku vasutara vonatkozó jelentéseket és törvényjavaslato-

a Szepességén még most is vannak. Egy pár ócska faházikó, inkább félszer mint ház, a hol mindössze két vagy három vén zsidó mooskos kattanokban a fűrdő vendég, vagy egy egy öreg tanító valamelyik szomszéd helységéből élemedett párjával. Néha-néha betér aztan ide a szomszédság egész sereg kocsiival, kántorok, tanítók, falusi jegyzők családjaikkal, hogy egy vig délutánt csapjanak.

Akkor is valami mulatság volt. Terkát mindjárt megismertem a táncolók közt. Megfogottam lát-szott s szeméből eltűnt az az üd, vidám, nevető, kiféjező, mely egykor oly kedvesé tette. Olyan volt, a milyen szokott lenni közönségesen, egy elvannad elkedvetlenedett, sorsával elégedetlen fiatal asszony a ki egyszer rá szánja magát, hogy most azért is mulatni fog.

A férjét nem vettem észre egy ideig. Egy pad szélén meglopult valami kövér mérsárosforma ember mellett. Nem szólt, csak némán szorongatta kezében a boros poharat, melyet kövér szomszédja minduntalan tele töltött. Lesütötte mélabu arcát s úgy tett, mintha nem ismerne meg. Nem akartam megzavarni s elhaladtam mellette, a nélkül hogy megszólítottam volna.

Mit is mondhattam volna neki?

„Ön!”, „Kegyed!”, „Maga!”

Falun voltam hosszú ideig. Az apró szalmafedelek házak között két bádofedelet van ott összesen: egyikben a Mátóságos báró ur lakik, a másikban a nem-s Nagyságos. A körjegyző is szalmafedel alatt írja a falu hivatalos utazait, a bíró is szalmafedel alatt pipál.

A napszámosok mélyen leemelik kucskáikat minden kabátos ember előtt a ki a faluba vetődik és nagy tisztelettel beszélnek rólam is föléd is. Alkoyat tájában a gaval-

kat terjesztett elő, végre bemutatta az ipari és gyári a kalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló törvényjavaslatot, melyeket a haz aiaított az illeto bizottságnak.

Külföld

Orosz hangok Szomszédaink túl az északi határon most azzal muasnak, hogy a magyar pénzügyminiszternek, Wekerlenek exposéja felett kezdődött közvéleményt bouzolják. „Miféle csillóság — írja a „Wjestnik Jevropy” — egy oly tenyvel, mely közelebb éríti a nevetesegest. A kőrübeül 4000 „papir rubelny” felesleg emittésre sem méltó, vagy hogy egy használtabb kifejezéssel éljünk, nem érdemes felőle egy szót is vesztegetni.” etc. etc.

Mindjárt ehhez fűződnék a legkülönbébb megjegyzések a budapest-munkacsstry-i vonal kelető vágányokkal leendő kiépítéséről mélyértelme, de igen könnyeden tartott bíralatok a Debreczen vidéken tartott hadgyakorlatokról; szóval a magyarországi legújabb áttekintése. Nincs osuak az orosz sajtót irigyelni ezen nem-es passiójaert. De nem álnak el azon jogunktól, hogy kimondjuk az igazat még akkor is, ha az nem lenne kellemes azzai szomszédaink izlésének.

A német császár Bécsebe érkezte óta, hol az észinte, oazellen barátság és szeretet berső kifejezésével fogadtattott, egészen elégedtek odaát a narvai szep napokat az érdeklő rokonszeny öntengéseivel együtt, mely rokonszeny tényeg soha sem létezett. A legmélyebb gyűlölet nyilvánulási után minden iránt, a mi német, tovább meunek, hogy Ausztria-Magyarországon hűtsék le magukat.

Az egész német határ hosszában felállított orosz hadsereg küüösös figyelmünket s ovato-ságunkat igényli, mert a bevészett tények kora még korántsem mult el, és ki-tudja, valyon a nagy élő rejtély a Néva parjain egy szep napon nem szere-e nekünk igen kellemetlen meglepetéseket? A közjó iránti tekintet igen közel áll hozzánk s a legcsekélyebb mulasztás rettenetes következményeket vonhatna maga után!

A valuta rendezése.

Dr. Wekerle Sándor magyar királyi pénzügyminiszter ö excellenciájánál nem kisebb ember erősítette meg a „Pester Correspon-

lér tücsök nótázgatott és h-ujalbau amadarak kergetődöttek.

A tücsök nótázott, a madarak kergetődöttek, a jegyző ír, a bíró pipálott, röviden szólv falun volam, a hol még most ott állanak az irá-tudók is: az újságolvasásban, hogy Farcau Menyhértet elfogták, mert megütötte a nagy ternőt.

S hazafelé jöve minden uj volt előttem, s a gőzgép zakatolásával a vonaton együtt zakatolt bennem a nagy vágy, hogy láthassam már elegáns városunkat. El-e még a redout és áll-e meg a váróháza előtt a déli díszes társaság, a nagy hivatainokok és tartalékos hadnagy civilek derek kara; mi a legújabb mód és mit terveznek legújában? (Magam még a vashíd építési tervénél maradtam el.)

Merengéssel kiröpültem gondolatban az unalmas vasuti kocsiból és már a fiakkereket áldottam, hogy éjszaka tizenegy órakor egy sínes a vasuti állomásnál Kolozsvárot. Rendőrt kiáltottam és hordár jött, szivaros boltot kerestem s apró vézna virágúrus leánykák állották el az utamat. Minden viszásság.

Ekkor valaminek a motoszkálását hallottam.

A konduktor volt, a ki a jegyet kérte.

Igy kérte:

— Önek a jegyét kérem:

Éreztem a hangsúlyozásán, hogy erőszakoltan mondta ki az „ön“-t, mintha most próbálná először.

Es aztán nagy csodálkozásomra mind hallottam, hogy elmenete közben félhangon folytonosan ezt hajtja:

— Ön! Kegyed! Maga!

Szegény! Bizonyosan svábnak született s most gyakorolja magát a magyar nyelvben! Ezt gondoltam.

*

denz" által először közölt azon jelentést, hogy a pénzügyminiszter legutolsó bécsi utazása a valuta-kérdés érdemleges tárgyalását illette. A valuta-kérdés meg fog oldatni, még pedig gyorsan; a valuta-helyre lesz állítva, még pedig aranyban.

Ama fényes naphoz, mely ezen legnagyobb fontosságú s általános behatású kérdésnek megtörtént megoldását meghozza a világnak, örökké tartó arany lánczozal lesz fűzve Wekerle pénzügyminiszter neve. Ezen genialis államférfi működése felett valóban felette kedvező sors világít. Kevesen vannak azok, kik ily epithetonokat kaptak: „az első felesleg atyja”, és „a valuta helyreállítója”.

A probléma megoldása — természetesen; — nem megy nehezségek s áldozatok nélkül: sok, nagyon sok függ az osztrák-magyar bank jóakaratóitól, a miről különben már meg vagyunk győződve, de ép annyi a hazai hitelintézetek és tőkepénzesek hazafiságától, a miben hála Istennek, nem lehet kétkedni; végre a törvényhozás értelmétől a teendő operatív hordereje iránt, a mit tanusítani a „reform-országgyűlés” bizonynyal nem fog elmulasztani.

Ma még senki sem tud megbízható felvilágosítást adni a részletekről, hisz az ügyet még a minisztertanács sem tárgyalta. De két mozzanattól már ma kimaradhatatlannak hangsúlyozhatunk. Először a mostani pénzügy értékelésére vonatkozólag egy oly átlagszám kerestetik, mely legközelebb esik az abszolút igazságossághoz, melynek equitabilitásához kétféle nem fér.

Másodsor az áldozat, mely az állam minden árfolyam ingadozás maradó elhárításáért, az aranyérték helyreállításáért hozni minden esetre kénytelen lesz, semmi esetre sem fogja a szerencsésen helyreállított egyensúlyt megszakítani az államháztartásban. Mindenekelőtt, miut emléksznünk, határozottan kijelentette a pénzügyminiszter utolsó exposéjában, hogy a nemskára bekövetkező legközelebbi conversióból eredő hasznót a valuta helyreállítására akarja fordítani. Azután nem szabad feledni — és a „Pester Correspondenz” éppen erre helyezi a legnagyobb súlyt, — hogy az államjegyek bevonása végett esetleg felveendő kölcsön kamatai valószínűleg korántsem érik el amaz összegeket, melyeket eddig fizetnünk kellett aranyadósságaink szelvényeiért az agiora.

Több részlet nem is szükséges, hogy a műveltet örömmel várjuk s teljes bizalommal tekintünk a pillanat elé, melyet legalkalmasabbnak tart a kormány a műveletre. A magánosokra majd semmi rizikó, az államra is csak a lehető legkisebb áldozat fog háramlani.

A hajdumegyei gazdasági egyesület lódíjazása.

Soká emlékeztet nap fog közöttünk maradni a f. hó 12-én P. Ladányban a Hajdu megyei gazdasági egyesület által rendezett lódíjazás; nem csak azért, mert a lódíjazás maga is minden ízében kitűnően sikerült, de azért is, mert ugy ezt megelőzőleg, mint követőleg oly szép ünnepélyes jeleneteknek voltunk szemlélői, a melyet teljesen elhallgatni nem lehet, nem szabad.

Nevezetesen is már kora reggel a szo-

Mikor azonban megérkeztem és tapasztaltam, hogy tényleg nincs berkocsi, rendőr, szivaros bolt, hanem csak vézna virágáros gyerekek motoszkálnak a néptelen utcákban — egyuttal azt is felt kellett tennem, hogy az az ármányos konduktor tudott magyaru!

Mert mikor a vendéglőben a vacsorázást bevezetem s szobámat tudakoltam (daczára a borralvónak) a pinczér így utasított:

— Önek a szobája a 14.

És elpirult a mig ezeket kinyögte, aztán pedig zavartan ismételtette csendesen:

— Ön, kegyed, maga...

A vonat zakatolása még zugott a fejemben s a falusi benyomások nem oszlottak szét még mind a vendéglői sívár szobában. Itt a bíró hosszú, hegyes kalapjával, a vinczellér óriási osergettyűjével, a Méltóságos báró, kinek még asszonyok is csaknem kezét csókolnak és a tudákos jegyző, széna illat körülléte és fellegetelen, szűz égboltozat. Azonban szólni kezd a vendéglői szoba fala, csendesen, kinosan, sir a gyertya és kün a hideg őszi szél:

— Ön, kegyed, maga!

Ön, kegyed, maga! mi lehet ez? Értelhető szavakban, értelmetlen hangsúlyozással új jelmondattal, mely ligát fűz össze? Agyrém, vagy kimagyarázhatlan halucináció; mi lehet?

Én „ön” lettem, s reggel, mikor önösségem bebarangolta a rég nem látott várost s legfőbb vágya volt még egy „ön”-t találni. Akadt is mihamar egy elismert társadalom (társadalmi szokások ismerője), a ki megmagyarázta az „ön, kegyed, magát”!

— Barátom, — szólt lelkesen — nincs többé ur! Nincs többé sem nagyságos, sem tekintetes, sem t. ez. ur! Sem doktor ur, sem ügyvéd ur, sem mérnök ur, elnök ur, polgármester ur, igazgató ur! Volt... nincs!... Nincs többé már semmi, csak ön, kegyed és maga. Társadalmunk nagy átalakuláson ment keresztül. Közeledett hatalmas lépéssel a fran-

kotnál nagyobb élénkség mutatta, hogy itt egy nem mindennapi esemény készül, a mint is a szélsőzsa minden irányából kocsin, gyalog a vasuti indóházhoz gyülekeztek, varva szeretet főispánunkat Méltóságos Gróf Dégenfeld József urat, ezuttal ugy is, mint a Hajdu megyei gazdasági egyesület elnökét.

A vonat megérkezte előtt a peronon gyülekezett Nábráczky István főszolgabíró vezetése alatt a p. ladányi érdemes előjáróság, a képviselő testület, a helybeli szomszéd községek minden rendű és rangu gazdaközönsége, s a helybeli intelligencia minden egyes tagja.

Délelőtől tíz óra felé volt az idő, a midőn jelezve lett a Debreczen felől jövő vonat érkezése. A Főispán ur Ó Méltósága kíséretében érkeztek meg Rásó Gyula alispán, mint a gazd. egyesület alelnöke, Szöllősy János t. ügyész, Ferenczy Elek főszolgabíró, s Uzonyi Imre megyei főpénztáros. A főispán ur Ó Méltóságát Lipovniczky Imre alapítványi uradalmi számtartó rövid meleg szavakban üdvözölte, mint a gazd. egyesület buzgó elnökét, a mire Ó Méltósága megköszönve a szives fogadtatást, az egész gyülekezetet a vasuti állomásnak keleti szomszédságábani üres térségen már elővezetett lovak díjazási helyére ment.

Megkapó jelenet tárult már a távorról is a szemlélőre, látva egy szép sík területen mintegy lovas táborhoz hasonlólag nyüzsgő s nyerítő lövegpórtot, koszorú alakban körülvéve a már jólőre odasereglet nép által, erősen bírálva s eszmét cserélve már is azon, hogy melyik gazda lesz érdemes hát a díjazásra? Ó Méltósága első sorban is a juri tagjait állította össze s elnökölte alatt tagok lettek: Rásó Gyula, Ferenczy Elek, Csapó István, Lipovniczky Imre, Stern Jakab, Bogdán Gábor, Fischbein Ignác, Kaszti László, Baranyai Albert s Fjodor Dezső.

Enek megtörténte után kezdetét vette a program szerint előírt díjazás; első sorban is az anyakanczák, ezt követőleg a 3, majd a 2 éves, ezután a soron kívül bemutatott egy éves kancza s végül a 2 s 1 éves mén csikók lettek elővezetve.

Mielőtt azonban a díjazás miként való megejtéséről szólnánk, meg kell említenem, hogy a kiállított állatok legnagyobb részben P. L. a dányi és Földes, kisebb részben pedig Nádudvar, Böszörmény, Kaba, Egyek és Tetétlen községből valók voltak, tehát egyes megyei községek a nagyobb távolság miatt nem is állítottak ki.

Mindennek daczára a bemutatott lovak száma összesen 93 darab volt, mi tekintve a mai mostoha takarmány szűk időjárását olyan magas szám, a melyhez hasonló sikerült lódíjazással ritkán dícselkedhetünk; ki-vált, ha tekintetbe vesszük azt is, hogy nem csak a szám volt nagy, de a bemutatott állatok általánosságban igen jó conditóban voltak s a mi még főbb dolog, hogy általában kitűnő tenyészanyagot mutattak, illetve ígértek. Visszatérve a díjazásra az elővezetett 30 db. fias kancza után a díjak a következő sorrendben lettek odaítélve:

az 1-ső díjat, 8 drb 10 frankos aranyat, Nagy Sámuel böszörményi lakos, a 2. díjat, 6 drb 10 frkos aranyat, Sápí Gáspár földesi lakos, a 3. díjat, 4 drb 10 frkos aranyat, Kaszti László tetétleni lakos, a 4. díjat, 2 drb 10 frkos aranyat, Ványi Sándor földesi lakos, a 5. díjat, 2 drb 10 frkos aranyat, Stern

czia eleganciához, a chikk, a szellem óriási haladást tett. Emlékezel-e, ezelőtt csak asszonykákra, kisasszonyokra szoktak prima vista önek, magának, kegyednek titulálni. Most mi férfiak is megönnözük, kegyedezük és magazzuk egymást első látásra, anélkül, hogy mint eddig lovagias senákat szabadon érte rendezni. Mert most az egész világ egy nagy ön! Czim és rangkörütséget irtunk ki e három szóval. Ön, kegyed és maga előttem mindenki még ha a fél országot hordja is a telekkönyvében. Lobogókra irtuk e három szót és diadalmas harcza visszük.

Es a társadalomárnak félig meddig igazza volt.

Teljesítésének derakág érkezett az a reform, hogy a városi emberek ne keressék hosszasan a címeket, hanem e tárcza fölé irt három szó közül válaszzanak. Kifejezik pedig „ön”-nel a nagyságot, „kegyeddel” a tekintetet, „magával” a t. ez. t.

Nem kell ezután kinlódnunk, hogy ha valakit bemutatnak s két percz múlva elfeledjük a nevt — miképen szólítsuk meg? Fekete ur, pardon! Talajdy ur, bocsánat! Izé ur! Hanem egyszerűen ráfogjuk: ön! Sértésnek senki nem veszi, valaminthogy a hozzánk való asszonykák és kisasszonykák nem haragudtak meg a „magá”-rt, mi sem, ha ök tituláltak így. Sőt ellenkezőleg! Ha ezután le akarunk valakit bordini, így kezdjük, hallja az ur! Es az ur titulusban benne van, hogy az illető nincs a civilizáció ama fokán, melyen a címzések nem számítanak s ezzel a provokálás kész.

Hiszen azonban erősen, hogy az „ön, kegyed, maga” csak egyrangúak között hódít tért. Rangban, czimben és társadalmi állásban egyformák titulálják csak így egy mást. Egyszerűen rövidség okáért és nem igaz a társadalom azon állítása, hogy „az egész világ egy nagy ön.” Ön a még mindig sűrű osztályokban külön-külön kasztohká szakadtak egyes társasága külön külön. Ön a gróf a grótnak, vagy kegyed, vagy

Jakab kabai lakos, 6. díjat, 1 drb 10 frkos aranyat, Marton Pál szoboszlói lakos, 7. díjat, 1 drb 10 frankos aranyat, Forray Henrik nádudvari lakos nyerte. Ezen kívül díszoklevéllel lett kitüntetve Stern Jakab kabai lakos anyakanczája.

A 3 éves kancza csikóknál az 1-ső díjat, 5 darab 10 frankos aranyat Csapó István földesi lakos feltűnőleg szép s nemes sárga csikója, a 2. díjat, 4 drb aranyat Forray Henrik nádudvari, a 3-ik díjat, 3 drb aranyat Fischbein Ignác nádudvari, a 4. díjat, 2 drb aranyat Baranyai Albert p. ladányi lakos, főbíró, nyerte.

A 2 éves kancza csikóknál az 1-ső díjat 4 drb 10 frkos aranyat Sólyom Ferencz, a 2-ik díjat 3 drb aranyat Szöllősy Imre, a 3. díjat 2 drb aranyat Bogdán Gábor, a 4. díjat 1 drb aranyat Sápí Gáspár földesi lakosok nyerték.

Végül programon kívüli bemutatott 14 drb 1 éves kancza csikó, a melyek közül 4 drb díszoklevéllel lett kitüntetve. Nevezetesen: Sólyom Ferencz földesi, Berger József kabai, Tiszai Imre ladányi s Ványi Sándor földesi lakos csikói.

A pénzdiák kiosztásánál egy szép — itt el nem halgatható — esemény adta elő magát. Az tudnillik, hogy Stern Jakab, Fischbein Ignác és Forray Henrik urak az általunk 4 díjban nyert, összesen 10 darab 10 frankos aranyat nem fogadták el, hanem azt azon kikötéssel adták vissza, hogy az a tokaji tüzkárosultak részére küldessék el. Oly tett ez, mely külön dícséretre nem szorul.

A díjazás délutáni 1 órakor ért véget, a mikor is az egybegyűlt szép közönség, mintegy hetvenen, a vasuti iudóház éttermében társas ebédre ülven össze, a hol is a derék Magyar i fiúk kitűnő hegedűje s az igazán minden ízében kitűnő jó magyaros ebéd mellett s az ilyen alkalmakkor elmaradhatlan számos pohárköszöntő közepett, gyorsan s kelemesen mult az idő.

Végül el nem mulasztatom, hogy azon kitűnő, őszinte, magyaros vendég-szerető fogadtatásért, a melylyel bennünket — külföldieket — fogadtak, hogy ez uton is köszönetet ne mondjak Lipovniczky Imre urad. számtartó s Baranyai Albert főbíró urannak, kik is minden lehető megtettek arra nézve, hogy a megyei gazdasági egyesületet működésében támogassák s így valóban a reményen felüli minden tekintetben szép siker elérésében őket illeti az elismerés.

Debreczen, 1890 október 15-én.

Cz. J.

Egy megsértett szakácsné nyilatkozata.

Lapunk tegnapi számában „Egy szakácsné irataiból” czimvel egy újdonságot közöltünk, amelyre feleletül ma érdekes levelet kaptunk, egy derék honleánytól, a ki a quasi sértésüket méltósággal utasítja vissza. A megsértett önérték eme sorainak kötelességünknek tartottuk kezséggel tért engedni. A levél szövege a következő: „Egy szerkesztőségünk kéziratygyűjteményében megtekinthető, a következőleg hangzik:

Tekintetes szerkesztő urnak! A „Debreczeni Ellenőr” 13-diki számában olvastuk: egy szakácsné naplójából. Felelet rá, hogy ha az illető gazdaszony igazán finom és művelt

maga, akár az első látásra. Ön a professzor a professornak, kegyed a gymnasiumi tanár a gymnasiumi tanárnak, maga a cipész a cipésznek. Azonban lefelé nevezve a fokozódó csútt-csavart címzések, méltóságok megbecsülése, emelése a szerint, hogy kinek kire van szüksége, még épségben áll. És lefelé az „ön” „kegyed”, „mag” mos sem jelent egyenlőséget, hanem meg áll eddigi értelmében.

A mint érkezésekor előjegesen tapasztaltam az csakugyan halucinációznak vehető. Vagy annak, hogy vasutasok, vendéglőbeliek a labrakapott divatnak hódolni akarnak, mely azonban csak addig megy, a mig egy sértett nagyság le nem teremteti valamilyiket s aztán majd megmarad az ön kegyed maga a vasutasoknál s a vendéglőbeli kiel egymásközl divónak.

Pedig társadalmár barátom már a demokraczia hódítát üdvözölte a sokszor emlegetett három szóban. És kételkedem is, hogy a címzések teljes eltörlése nem-e hozzájárulna az emberi méltóság, az önérték jelentős emelésre. Nem panaszkodnék senki, hogy nem kapja meg az öt megillető címet, nem panaszkodnék pedig azért, mert nem lenne czim. — Nem lázongna az is, amaz is, hogy mennyire meg kell titulálni egy levélben, vagy szóban a feleletle állót — mert nem lenne titulus.

A címzések azonban még nem gyógyult annyira, hogy megengedhessem magamnak az elélektről való diskurzust s mai felelet fogás szerint nem lennék kevésbé nevezetes ez által, mint a konduktor, a ki ésm nélkül tanulja az „ön”, „kegyed”, „magát”-t, s végre is csak féleken trémázva tudja kimondani s lassanként megszokni róla.

A társadalmár örömehez így csak abban csatlakozom, hogy egyrangúak között szélesebb körben fogadják most már el a címzések eltörését s hiszem, hogy így vélekedik nyájas olvasóm ön kegyed maga is.

BEDE JÓB.

nő mint a mijenek tartják magukat, akkor nem te szóval parancsol, hanem kérem hozza be vagy készítesse el a turós gombócot: de ha ilyen mint a ki ezt a czikket közölte akkor csak is úgy mondhatya, hogy te; továbbá felelet a vásárlásra,

a Jelenlegi háziasszonyok nem, hogy megbiznak az illető szakácsnéét de spórolásról még szó sem lehet mert ök maguk mennek a liba sorra szárnyas köpönyeggel és sminkes ábrázattal verednek a kofával 3 kr. ára krumplió. Ök ráfogás képen a férjük előtt a szakácsnéét vádolják spórolással pedig nekik kell az sminkre, de nem csoda mert a férjük nem szeret sminkre valót adni s a többi ilyenféle tárgyakra,

továbbá kozmák étel csak akkor kerül az asztalra, ha az asszonyok maguk mennek ki kavarni, de akkor persze a szakácsné az oka, és ha jó az ebéd akkor biztosan ök főzték legalább az asztalnál ezzel dícseszenek.

Továbbá a hólyagra vonatkozólag amit a szakácsné tudója megóvása végett adnának, az nem kell, mert a gazdaszonyok ugys tulajnak különösen mikor az ur beszélt a szakácsnéval vagy a szobalánnyal — s akkor nagy hólyag kellene — s akkor is inkább az urnöknek van ere szükséges.

Felelet az időtöltésre, ez sem áll mert nagyon is igénybe vannak véve különösen mikor a házi barátok meg vannak hívva oszónára.

Ezen megjegyzést sem azért tettem mint-ha én meg volnék sértve, mert nem tartozom a katók közé sem azok közé akit így szoktak szólítani, hogy! te.

Kérem ezt hirdetni — méj tisztelettel: „egy polgárnő.”

Ime hólygeim így leplezi le önöket egy polgárnő.

Ezért fogadják meg az én követésre méltó jó tanácsaimat és szakácsnéüket illetően szólítsák meg, vizontszívességek fejében, mert lássák a megsértett delnök tulajdám, hogy hol töri a bakancs önöket s kitálatnak majd mindenféle titkokokat önnökről. Hogy 3 kr. ára krumpliót alkuszak, hogy a sminkre (smukk!) spórolnak, s hogy elrontják az öj főzteiket, s azo érdemeikkel dícseszenek, s hogy házi barátak meghívása esetéa őket nagyon elfoglalják.

Ej, ej legalább önök, házi barátok hólygeim, önök ne sértésék meg házi titkaiq leteleményesét, mert engem ucsose lefózik önöket ha egyszer kitalálnak találni mindent. Ezt ajánlja önöknek hü nem házi barátjuk:

Julius.

Napi hírek.

— Telesi Sándor gróf ismerősei, barátai látogatására városunkba érkezett.

— Ertesítés. Az ágost. hitv. evang. imaházban a festő befolyezte munkáját, azért az ev. egyházközség értesítetnek, hogy a legközelebbi vasárnap vagyis okt. 19-én délelőtt 10 órakor istentisztelet már tartatik.

— A Csokonai körrel a Nagyvárdi „Szabadság” a következőket írja. A debreczeni „Csokonai-kör” irodalmi szakosztálya nov. 17-dikén, Csokonai Vitéz Mihály születésének évfordulóján kezdi meg működését irodalmi felolvasással. Ezzel nyilvánosan belefog hivatásának betöltésébe. A feladat, melyre vállalkozott, szép is nehéz is. Irodalmi színvonalon álló felolvasások által nemesítelg „hatni a szívre s lélekre. Ébren tartani, terjeszteni a közönségben a szellemi erők teremtményeit iránt az érdeklődést; hathatós részt nyújtani arra is, hogy ezek az erők minél tevékenyebb működésben legyenek. Fenntartani, bevezetni a társadalom minden rétegébe Csokonai tiszteletét, összegyűjteni mindent, a mi csak összegyűjthető életével, működésével vonatkozásban állott tárgyakból. Gondozni, fenntartani, tovább fejleszteni azokat az emleketet s a környező kereteket, melyeket Debreczen város közönségének kegyelete a hatvanas évekbe emelt. Uj geszmekel, új tervekkel lélni fel, mások jó nemes eszméit, terveit megérteni segíteni, melyek a város szépülését szünetnek gondolkozó agyakkban.

— Adomány a szegények javára. Lötökóvi Artúr, annak emlékére, hogy királyunk Ó Felsége gyémántos arany mellűt ajándékkal tiszteite meg az ő személyében a szorgalmas iparos osztályt, 50 frtot küldött Simonffy Imre kir. tan. polgármester urhoz, azon kérelmessel, hogy ezt a helybeli szegények között ossza ki.

— Elnapolt sajtópör. Lőrinczi Istvánnak dr. Hoffman Mór és társai ellen rágalmozás miatt indított sajtópörében okt. 27-dikére kitűzött tárgyalás bizonytalan időre elhalasztott, a mint erről Jelenffy Kornél törvényszéki elnök a polgármesteri hivatalt értesítette.

— Találtott egy falada s abban egy olajfestésű arczkép. Talajdonosa, — kellő igazolás mellett a rendőrfőkapitányságnál átveheti.

— A gyogyult elmebetegre vonatkozó belügyminiszteri körrendelet. A gyogyult elmebetegeket segélyező idősb gróf Telesi Géza elnökölte alatt Budapestben működő egyelet, melynek czélja a közintézetekből gyogyultan elbocsátott vagyontalan elmebetegeket oiykép támogatni, hogy ezeket köztársasággal, ruhával, felhemenével, utazási költséggel elhelyezésüket szogálatban vagy üzletben közvetít; közbenjár arra nézve, hogy tanulmányait, vagy iparukat folytathassák; a törvényhatóságnak, tekintve egyfelől a kezdet

magukat, akor em kérem hozza gombócot: de közöltette akor te; továbbá ok nem, hogy de spórolásról maguk mennek a gell és sminkes a val 3 kr. ára a férjök előtt ssal pedig nekik a mert a férjök a s a többi jjen esak akor ke-szonokok maguk persze a sza-béd akor bizto-ztálnál ezzel di-natkozólag amit végezt adnának, nyok ugys fuj-eszól a szakos-— s akor nagy kúkbáb az urnók- z sem áll mert véve különösen annak hívá oszo- azirt tetem mint- zirt nem tartozom akit így szoktak méj tisztelettel: z i le önöket egy az én követésre ácsnőiket ilen-zivességek fejé-t delnök tudják önöket s kitá-kokokat önökről. kuznak, hogy a e hogy elrontják kól dicsek-zenek, ása esetéa őket házibarátos hől-házi titkaik le-essese lefőzik ön-tálalni mindent. házi barátjuk: Julius.

nehézségeit, másfelől a nevezett egyesület valóban hűzaggpótló emberbaráti és támogatására méltó czéljait, első sorban erkölcsi, másodsorban anyagi pártfogásába a legmelegebben ajánlom.

— Egy szép asszony arczképe látható Kuller Ede piacterzai butorraktáruinak kirakataiban. A kitünően sikerült olaj festésű arczképben az ismerősök azonnal ráismernek Szóllósi Imréné unokára (Földes.) A kép a mi fiatal festőnk Kovács János esetje alul került ki, a kinek ez a kép nem első és bizonyára nem is utolsó sikerült alkotása. — Tehetősebb polgártársainknak nagyon szép szokása lenne az, ha szeretetteik arczképeit e tehetséges fiatal festővel örökítették meg, a ki Debreczen város közönségétől nyert osztondíjak segítségével és Münchenben, a fiatal képző művész-talantumoknak eme Mekkájában kepezte magát elsősorban mesterek iskoláiban.

— Baleset a menyegzőn. Tegnap delután vig lakadalmi menet indult végig a Széchenyi utcán. A menet első kocsijába fogott lovak azonban megbokrosodtak, s elragadták a kocsit. Vágtatva száguldtak az utcán végig, a gyepőszar s istráng elszakadt, mire a kocsi-ban ülők egyikre. Rózentéid Jakabné Er-Selenyiből — mert két nő s egy férfi ült a kocsiban, a Simon ház előtt kiugrott a kocsiból. Szerencse, hogy nem esett a kövezetre hanem a kocsit s a kövezet közti homokba. Kisebbsé sérüléseket arczán így is szenvedett. Az ijedtségtől s az ugrástól elalélt nő egy közeli bolti helyiségbe vittek. — s ott térítették eszméletre. Különböző komolyabb követ-kezményektől nem lehet tartani, mert a szenvedett sérülések esékelybe merültek voltak.

— Lakváltozás. Dr. Popper Alajos orvos lakását mai naptól fogva a nagyuj-utca 1598 sz. a. háza tette át.

— Gyujtogatás egy orsz. képviselő bir-tokán. Tegnap irtuk, hogy a szomszédos Had házon rejtélyes gyujtogatók tartják igazol-mban a lakosságot, mely minden éjjel attól félhet, hogy kigyulad feje fölött a ház. — Hasonló szomorú esetről értesítenek bennün-ket a szintén szomszédos H.-Sámsón község-ből. — A község határához tartozó Lenecés nevű pusztán van Dr. Király Ferenc kamarai titkár s Debreczen város II. kerülete orsz. képviselőjének birtoka, mely ez idő sze-rint 1891. márcziusig haszonbérbe van adva egy Resovszky nevű bérőnek, a ki maga is a birtokon épült tanyán lakik, egész család-jával együtt. Ezen a tanyán a f. évi május 27-dike óta öt ízben támadt tűz, mindannyi-szor tetemes kárt okozva — a tulajdonos-nak, daczára a tűzkáreleni biztosításnak. Május 27-ikén egy nagy fészter hamvadt el. Junius 3-án két 30—30 öles hodály s a csür; aug. 15-ikén az összes kalászos termésnek a szalmája; okt. 12-én egy nagy akol gyuladt ki és égett le porig. A mut éjjel megunt tűz ütött ki, a mely az istálló nagy épületét pusztította el. Kétségtelen, hogy nem gon-datlanúság miatt van ez a gyakori tüzeset, hanem szándékos gyujtogatás okozza a boszu vagy egyéb rossz indulat adja a tüzes csóvá-kat a gonosz kezekbe. Feltűnő, hogy a tűz még mindig éjjel és kívülről támadt. — A szándékos gyujtogatás mellett bizonyítanak a kanócok, melyeket találtak. A hatóság, különösen pedig a csendőrség kötelessége a gonosztevőket felkutatni, a mi még ez ideig nem sikerült; de a bérőnek is érdekében ál-lana nagyobb és szigorubb óvó intézkedéseket tenni az eddigieknél.

— Hurkaestély. Péter Pál csapó-utcai vendéglőjében (Kainráth féle ház) szombaton este hurkaestély tartatik.

— Ertesítés. A New Yorkban székelő cs. és kir. főconsulátus az amerikai kereske-delmi czégek hitelképességére és megbizha-tóságára vonatkozólag hozzá az illetékes kereskedelem és iparkamara vagy a budá-pesti kereskedelmi muzeum utján intézett tudakozódásokra csak a legrikkabb esetben lévén kért a saját ismeretsége és tapaszta-lata alapján megbizható felvilágosítást adni, kénytelen az ottani nagy tudakozódó irodák egyikének közre működését igénybe venni, mely közvetítés nevezett főconsulátus részéről díjtalanul, csupán a levélpósta költség felszámítássa, — bizonyos esetekben egy o. é. forint megterítésével mellett teljesítettik. — Bővebb értesítés ez ügyben az alóirrt kereskedelmi és iparkamaránál (N.-Hatvan utca 1445 sz. a.) a hivatalos órák alatt szereshető Debreczen 1890. október 15. A kereskedelmi és iparkamara.

— Debreczeni képeket közül egy buda-pesti lap, a Budapest legutóbbi számában. S a képekhez magyarázatul a következőket írja: A nagy kálomista Róma százados puritan szelleméből kivetközve, pár évtized óta ver senyt halad a korrall s kacsiás menyecske módjával szépíti, kendőzi magát úgy, hogy sok igazhíttü czivis valósággal megbotrán-kozik rajta No de ha változott is a város, Debreczen jellemző sajátosságai megmaradtak. A lakosság törzskara, a régi jó czivisek viselkedés és gondolkodásában ott vannak ma is, hol a mult század látta őket, szakítva a hagyományokkal finomabb izlést s modern viágnezetet áru el, viselkedésben pedig közép helyet foglal el a polgárság és uri osztály között. — Oszlak a polgárság mellett Debreczenben a diák, régidők óta lényegs kie-gészítő része a városnak, aki nélkül nem is lehetne képzelni Debreczen-t. A mondák özöne örökítette meg a debreczeni diák nevét. S hajdan a gerundiumok feaykorában, melynek boidogab végén ott díszeltek a „Ki én

bennem bizik, meg nem csalatkozik!" „Hivj segítségül engemet a te szorongatásod ide-jében és én megsegítelek tégedet!" stb. bibliai mondások, nem egy véres harcot vívott a diákság a civis haddal s a kofanépség a nagy templom előtt rémülettel pakolta össze áruit, ha felharsanni hallotta a „Hat ama!" (Ad arma) s „Ninesen dió!" (incendium) ré-mes kiáltásokat. A diák manapság sokat vesztett ugyan régi fényéből, de még mindig eredeti alak, ki fityet hány a mai piperköz világnak s marad a maga patriarkális egyszerű-ségében az ami. A taligás tipikus alakja ma már anakronizmus a fényes paloták között s dül-ful is rájok, mert ezek taszították őt le magas polczáról a fiakerösszgről, melyet pedig nagy önértéssel töltött be szá-zadokon keresztül, nem esoda tehát, mérgeesen szorítja fogai közé makra pipáját, a római módra tajgáján egyenesen álva végig bajt a Péteri-utczán. Természetesen kövezet mellett — tesszük mi hozzá.

— Vállalkozók figyelmébe. A m. kir. ál-lamvasutaknak a budapest pécsi vasút üzleté-nek vitelére kirendelt osztálya, a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas és aczélgyár igazgatósága, a cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasút igazgatósága az 1891. évben szükséges anyagszerek és leltári tárgyak — darabos pir, mosott apró kovács, öntési czélokra szolgáló pir, koczka és darabos szén illetve műhely czélokra szükséges fák szállítá-sa tárgyában kibocsátott pályázati hirdet-ményre oly megjegyzéssel hivatik fel a szá-llításban résztvevni óhajtok figyeime, miszerint az ide vonatkozó közelebbi feltételeket tar-talmazó hirdetmény az alóirrt kereskedelmi és iparkamara hivatalában. (N.-Hatvan utca 1445 sz. a.) hivatalos órák alatt megtekinthető. — A cs. és k. közös hadügyminisztérium a köz-s hadsergebeli csapatok részére szükségesek mindazon ruházati és felszerelési tárgyak szállítá-sára nézve, melyeknek biztosítása általános verseny útján történik, pályázatot hirdetett, mit is oly megjegyzéssel hozunk a vállalkozni óhajtok tudomására, hogy a brü-ni, budapesti, gráci, és éberdorfi ruha rak-tárak, valamint a kárlsburgi fiók ruharaktár a hirdetményben jelzett tárgyak mintáit megtekinthető; végezt készletben tartják s hogy a vállalkozóknak szabadságában áll ezen mintáknak vétel útján való rendelkezésükre bocsátása iránt a nevezett ruharaktárak fel-ügyelőségéhez fordulni. — Megjegyeztük egyuttal, hogy ezen minták áraban a tulaj-donképeni beszerzési költség mellett a csap-atfelügyelőség egyéb mellék kiadásai is befoglalattanak. — A hirdetmény s a szállítá-sra vonatkozó szerződési minta a debreczeni kereskedelmi és iparkamara hivatalában (N. Hatvan utca 1445 sz. a.) a hivatalos órák alatt megtekinthető. Debreczen 1890 október 11-én. A kereskedelmi és iparkamara. — A budapesti m. k. I. honvédkerületi parancs-nokság a Budapest, Főlegyházián, Békés-Gyulán, Jászberényben, Zilahon és Borosjenőn elhelyezett m. kir. honvédsapátok 1891. évi kenyér, zab, széna, szalma, tűzifa és közszen szűkségletének biztosítása tárgyában pályá-zatot hirdetett, mely körülményre oly meg-jegyzéssel hívjuk fel a szállításban résztvevni óhajtok figyelmét, hogy az idevonatkozó kö-zzelebbi feltételek az alóirrt kereskedelmi és iparkamara hivatalában (N.-Hatvan-utca 1445. sz. a.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Debreczen, 1890. október 15. A kereskedelmi és iparkamara.

— Borikereskedők figyelmébe. Több ízben fordult elő eset hogy a hordókban feladott borküldeményeknek vasuton való szállítása alkalmával a hordók megfartattak, azokból ki-sebb nagyobb mennyiségben a bor kiszivartott s a furólyukak nagyobb részt a hordók abroncsai által befedtetvén, vagy sárral bekenet-vén, a történet megfartásnak a küldemények átvételénél sem lehetett mindig nyomára jönni. Ezen kalmitás meggátlása czéljából a nagy-méltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszte-riumnak az alóirrt kamarához intézett rende-lete értelmében azonkívül, hogy a vasuti kü-ldezetek borknak hordókban való feladásánál szigorú ellenőrzés gyakorlására utasítottak, — a Franciaországban használatban lévő csomagolási mód ajánlatik, mely szerint különösen a drágább borkok és finomabb sze-szes italok kettős hordókban vagy mézgával bevont vagy pedig zsákba burkolt hordókban szállíthatnak.

Színház.

(V.) Egy pár szó a Gigerlikről. A Gigerlik úgy látszik diadalmasan járják be a hazai színpadokat, s a művészet oltáráról szórják az esetlen német viccezek özönét, a művészet, az irodalom és a kultúra nevében.

A rikító ruhába öltözött, durván, kifes-tett deminonda: a német possek Muzsája diadalokrutját tartja a magyar színpadokon.

Hódítva járja be az ország városait s szórja olesó csókjait mindenfelé. A mi szin-padjainkon, ahol még a színpadnak, a színészek más feladata is van mint mulattatni közö-séget, interpretálni nagy szellemek műveit. Más czélya is van ebben a fájdalom nagyon conglomerat országban — ápolni a hazafia-ságot, lelkesíteni a nemzeti eszmék mellett és é... fejleszteni a közönségnél a jó izlést.

Mert nem áll ám a mi közönségünk a Theatre France közönsége izlésének niveauján. Azoknak teljesen kifejlett aesthetikai érzékén nem lehet rotni — de ami publikumunk

fejlődési stádiumban lévő jó izlését ferde irány-ba lehet terelni.

Es ezt tenni hiba, bün. A közönség goutirozza ezt a szellemtelen orfeumi haszon-talanságot, tesszik neki — s a gigerli mars hallgatása közben egész észrevétlenül ölik ki lelkéből a finomabb művelőtekre való hajlandóságot, a fejlődő izlést.

A sajtónak feladata megmondani a maga véleményét az ilyen darabok felől, és sajnál-kozását kifejezni a fölött, hogy az igazgatók csak ilyen darabokkal tudnak publikumot fogni.

A közönséget erőszakkal nem lehet visz-szatartani. Legfeljebb az az elégtételünk meg-lehet, hogy megtettük a kötelességünket.

Kolozsvárt is a napokban adták ezt a férczművet. S a „K o l o z s v á r" ez alka-lomból a következő figyelemreméltó sorokat írja — jeleül annak, hogy nemcsak Debreczenben rothad valami, és nemcsak mi tépe-lődünk talmi Hamlettekként a történetben. A közlemény így hangzik:

Az ember sok mindent megér. Találkozik olyanokkal a kik szeretik a békát, sőt az uborka salátát és olya-nokkal, a kik képes gyönyörűséggel berregtetik a „kri-krit". Azért e sorok írja nem esőllöközik azon se hogy a „Fene gyerekek" a kolozsvári színházban né-zik és élvezik. A közönség izlése olyan lesz, a milyenné nevelik. Mindent meg lehet szokni. Észhát ilyen néve-lik. Mióta ez a kriminaliter összezavart intendánsi fel-ügyelet alatt vállalkozói rendszer dühög a kolozsvári színházban — azóta a felelősség senkit se terhel a kö-zönség izlésének a megmételtyezéséért. A vállalkozónak egy a czélya: hogy ne veszítsen, az intendánsnak egy: hogy ne tegye lehetetlenné a vállalkozást. És aztán nincs az a sikamlós, vagy ostoba darab, a mit ellő ne lehessen adni, ha a közönség elfogadja. Az intézet ha-zsnias és művelő czélzata oda van. Es oda van az or-szág segélye mellett. A „Fene gyerekek" tehát kacsi-gatnak a közönségre és virágokat szónak; nótákat füttyölnek zenekar kísérettel és a többi, A mit csinál-nak, az oly botrányosan ostoba és elképzelhetetlen a nagyköztudati kolozsvári színpadon, hogy egészen az újság ingerével bír. Nálunk ilyet nem követtek m g-el. Tehát érdeklí a közönséget, mint a hogy érdekes volna az, ha a templomban balletet tánczolólnának. Al-lítja-e valaki, hogy ne tudolna a megnázásra fiatal és vén egyaránt?

Hát csak tánczoljaik uraim a balletet továbbra is.

— Változás a műsorban. Csiky Lászlónak orvosi bizonyítványával igazolt hiteleni balesete az előre megállapított műsorban változást okozott. A holnapra hirdetett „Király és páros" helyett a páros számu bérlet „Orpheus az alvilágban" operettet kapja. — A műsor többi része változatlanul marad.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap pénteken 1890. október 17-én, páros bérletben:

Orpheus az alvilágban.

Operette.

Színházi műsor.

Szombat, 18 Gigerlik.

Vasárnap, 19 Kópé I-ször.

Hétfőn, 20 Kópé II-szor.

Előkészületre pedig kintűztek: U j d a r a b o k : Szegény Jonathán — operett. Bál után — monolog. A magyar színészet 100 éves Jubilaris ünnepléyre dísz előadást Betörők — népszámm. Froufrou. R é g i e k Darwinisták vigjáték. Párisi élet ope-rette. Gasparone operette.

Felelős szerkesztő és kiadó lepratuladonos: Vörtesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Weisse Seidenstoffe von 60

kr. bis fl. 11.45 per Meter — glatt und gemustert (circa. 150 versch. Qual.) — versendet roben- u. stückweise porto- u. zollfrei-das Fabrik-Dépot G. Henneberg (K. K. Hoflieferant), Zürich. Muster um-gehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Szabó Lajos Fiai,

DEBRECZEN, Rózsater.

Az őszi idényre raktárra érkeztek.

Divatos női ruhaszövetek

hozzáváló legujabb diszek,

Szines mosó velezek,

nagyválasztékban s igen olesó árakhoz.

Téli (Himalaya) kendők,

minden nagyságban,

Franczia-német nyelv.

Egy idősebb tisztességes nevelőnő óhajtt családoknál leczkéket adni, Szabad ideje délelőtt 12—1 óráig, délután 2—3-ig. Tizenkét leczkéért 5 frt.

Szíves megkeresések kéretnek „Tilda" piac-utca sz. 1825 czim alatt.

K I A D Ó

Er-Adonyban (Ér-Mihályfalvától 3/4 órányira)

egy 700 holdas birtok

6—12 évre azonnal haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni alóirrot tulajdonossal Ér-Adonyban (u. p. Ér-Tarcsa.)

Dobozy Miklós.

Kunz József és Társa

Budapest, Debreczen, Nagyvárad.

Legujabb

ŐSZI és TÉLI ruhaszövetek, színtartó velezek, téli kendők és Trico derekak nagy választékban érkeztek.

JAEGER.

Kardos Lászlónál

Czegléd utcai fő és piaci fióküzletében: kaphatók: az eredeti és egyedül valódi Jaeger egészség fenntartó és fejlesztő ingek, ujjasok, lábravalók, férfi és fiuk részére.

Ingek, ujjasok, vállfűzők, vállfűzővédők, bugyogók, soknyak, mellvédők, térdmelegítők, hölgyek és leányok részére.

Lovagló mellények, lábszár melegítők, haskötők a katonaság részére.

A gyakorlat folytán legkitünőbb-nek bizonyult egészségvédő m o s h a t ó Jaeger gyapju utcai fiúöltönyök minden színben és többféle szabás szerint.

Férfi, női, rövid és hosszú barisnyak.

Nagyválaszték szines ablakfüggö-nyökben, gyapju ágyterítőkben és flanel takarókban.

Rumburgi, Creas és Irlandváznakban, fehér és szines zsebkendőkben, teljes kiházasítási ke-lengyékben valamint minden e szakmába vágó czikkekbén.

Bosznai J. és Társa

DEBRECZEN, Czegléd-utca.

Ajánlják az őszi és téli idényre ujjonnan nagyválasztékban érkezett

Legujabb női ruha kelemeket

35 krtól — dupla szélességben — a legfinomabb minőségig.

Különös nagy választék:

fi n o m

FEKETE DIVAT KELEMBEN

továbbá mindennemű

RUHA DISZEK BEN.

Paluche, bársony és bársony szalag minden színben.

Divat termékeket megnyugobbitottak és ujjonnan rendezték be, a hol a legkényesebb igényeknek is megfelelő

női ruhákat, köpenyeket és kabátkákat (Jaquet) a legmérsékeltőbb árak mellett készítettünk.

Dr. JÄGER tanár
ALSÓ RUHAI EREDETI GYÁRI ÁRON KAPHATÓK

WEISZ SÁNDOR

FÉRFI-SZABÓ és D'VAT-ÜZLETE
DEBRECZEN, FÖTÉR.

Ajánlja férfi ruhákra mérték szerinti dusan felszerelt raktárát,
bel- és külföldi GYAPJUSZÖVETEKBE,
kitűnő minőségű GACSI gyártmányú szövetekben.

Dr. Jäger tanár

védjeggyel ellátott

téli alsó ruhák

eredeti GYÁRI ÁRON kaphatók;

melyről kívánatra árjegyzékkel
ingyen és bérmentve szolgálók.

Továbbá mindennemű, a férfi divat szakmába vágó cikkek, u. m.

fehértanúk, keztük, téli alsó ruhák stb.

NAGYKALAPRAKTÁR.

Mindenemű utazó cikkek, illatszerek,

legújabb divatu nyakkendők, esernyők, sétatökök a legújabb árban kaphatók.

Legújabb divatu cilinderek és claqueok.

Egyedüli raktár valódi Karlsbadi cipőkben.

Meghívás.

Mint az alakítandó „h-dorogi részvény takarékpénztár”
szervező bizottságának elnöke van szerencsém a t. cz. részvény alá-
író urakat

az 1890. évi november 3-án,

d. e. 10 órakor H-Dorogon a városbába nagyteremben
tartandó

alakuló közgyűlésére

tisztelettel meghívni.

Tárgyak:

1. Az aptökének aláírás és befizetés általi constatálása.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. A társaság megalakulása iránti intézkedés.
4. A társaság igazgatóságának megválasztása.
5. Az alapítók felelőse iránti intézkedés.*

H. Dorog, 1890. okt. 12.

Danilovics János
elnök.

* Jegyzet. Az alakuló közgyűlésen a kerek törv. 155. § értelmében
nem részvényes által is gyakorolható a szavazati jog.

SCHLICK-féle

Gyár és irodák
VI., külső váci ut 1696/99. sz.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű, számos első díjakkal kitüntetett:

SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasú ekéit,

és szabadalm. mélyítő ekéit,

mélyítő ekéit önzetékkel, eredeti Schlick és Vidatsfélék

egyvasu ekéit

talajmívelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit.

Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavetőgépeit.

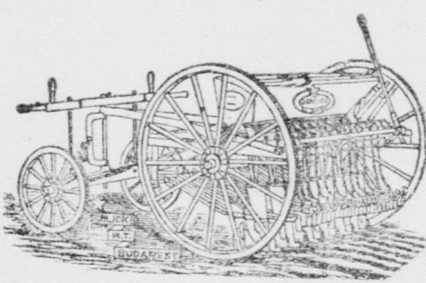
Szörvavető gépek, többvasu ekékre alkalmazható
tengeri és répa ültető készülék. Készletben
vannak továbbá: gőz és járgányesepő készü-
letek, gabonatisztító rosták (Baker és Vidats-
rendszer), tekarmánykészítő gépek, tengeri mor-
zsolók és darálók, őrlőmalmok és olajmalom
berendezések. — Eredeti amerikai kévekető és
marokrakó arató gépek és fűkaszálo gépek.

Legjutányosabb árak.

Előnyös fizetési feltételek. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
Jegyzet. Van szerencsém ezen t. cz. üzletbarátaink becses tudomására
hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky-utca 14. sz. alatt lévő irodánk legnagyobb
részét a külső váci uton lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal ezen
irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kégyelmű érdeklődésében egy városi irodát
tartunk fenn, valamint hogy ugyanott építési cikkeknek és gazdasági gép-
raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.
Mintaraktár Debreczenben TRINKA FERENCZ urnál.

GACSI gyapjuszövet és finom posztók gyártmányának egyedüli raktára.

Bátorkodunk a mélyen tisztelt közönségnek a legújabb francia és
angol divat minták szerint tiszta gyapjuból gyártott divatszöveiteket
ajánlani, melyek a

debreczeni piacon

WEISZ SÁNDOR

férfi-szabó és divatüzletében

jutányos árak mellett kaphatók.

Legmélyebb tisztelettel

Gácsi gyapjuszövet és finomító posztó-gyár.

Férfi ruhák mérték szerint a legjutányosabb árban készíttetnek.

Sarg Glycerin-fog-creme

A fogak
szépsége

Rövid használat után min fogtisztító szer
nékülözhetlen.

KALODONT

egészségtügyi
hatóság által
megvizsgálva

Utban igen czélszerű. Zamatosan frissítő.

Még a legkényesebb fogzománcznak is ártalmatlan.

U. i. Német, Franciaországban stb legjobbn sikertel bevezetve és az udvarnál,
a legmagasabb körökben, ugyszintén a legegyszerűbb polgári házaknál használatban.

Kapható a gyógyszerárakban, illatszere kereskedésekben stb. 1 drb. 35 kr.

DEBRECZENBEN:

Riekl József Zelmós, Szentkirályi és Kalenda és Kun József uraknál.

ad. 8163.
1890.

Arlejtési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város által a királyi tábla számára előállítandó épület
alább felsorolt munkáinak biztosítására a f. hó 22-ik napján d. e. 10
órákor a városház nagytermében írásbeli zárt ajánlatok útján verseny tárgyalás
fog tartatni.

A kiadandó munkák következő összegeikkel vannak előirányozva:

1. köfaragómunka	2343	frt	63	kr.
2. ácsmunka	3842	"	92	"
3. palafödőmunka	2436	"	80	"
4. bádogos munka	1856	"	99	"
5. asztalos	6527	"	98	"
6. lakatos	2769	"	40	"
7. mázoló és szobafestő	2132	"	82	"
8. üveges munka	904	"	68	"
9. kályhás	1860	"	—	"
10. vízvezeték és árnyék-
szék berendezés	3278	"	83	"

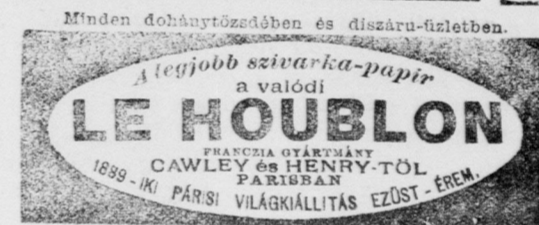
Bánatpénz az előirányzott összeg 5%-ja, mely készpénzben vagy óvadék
képes értékpapirokban az ajánlatához csatolandó.

A költség számítás, tervek, építési feltételek a város mérnöki hivatalában tekinthetők meg.

Felhívatnak vállalkozni szándékozóknak, hogy 50-kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatukat, a felvállalni szándékolt munkáinak a borítékban való kitüntetésével a megnevezett határidőig a város polgármesteréhez adják be, mely ajánlatok a fent kitett helyen és időben nyilvánosan bontatnak fel.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1890. évi október hó 9-ik napján tartott üléséből.

A városi tanács.

Minden dohánytöredékben és díszárú-üzletben.
A legjobb szivarok-papír a valódi
LE HOUBLON
FABRICA GYÁRTVÁNY
CRAWLEY és HENRY-TÓL
PARISBAN
1890-IKI PÁRSI VILÁGKIÁLLÍTÁS EZÜST-ÉREM
Főraktár: KANITZ OTTÓ és társaság DEBRECZEN.

Kapható Debreczenben: Baum Miksánál.

4311

1890. tkv.

Arverési hirdetm. kivonat.

A h.-bösörményi kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ránki Béla mint a h.-bösörményi részvény takarékpénztár igazgatója végrehajthatónak Burger Sámuel h.-bösörményi lakos végrehajtást szenvedő elleni 500 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a h.-bösörményi kir. járásbírósa területén lévő és a h.-bösörményi 4809. sz. tjkvben foglalt A + 1336. hrsz. alatti 1322 népsorszámu ház és udvarból álló ingatlanra az árverést 1000 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi november hó 18-ik napján délelőtt 9 órákor ezen kir. járásbírósa telekvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 100 forintot készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Bösörményben a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság 1890. évi október hó 8-ik napján.

D E Á K,
kir. aljárásbíró.